

דברי מהדורא ב' תורה קנז

וראיתי כן מקורו מפורש בקרא (במלכים ב' ד') במעשה דשונמית שאלהם
לאלישע הנביא שיחי אח בנה המה שאמרה אל אישה שלחה נא לי אי
מן הגפרים ואי מן האחוות וגו' ויאמר מדוע את הולכת אליו היום לא
חדש ולא שבת וחאמר שלום. ולמה אמרה שקר כזה לפני בעלה בשם
נפשה מרה לה מאוד ולפני בעלה חבי כילד איך חפלים זאת ומש ברלציג
אלא רצתה לפתוח פי' לרעה הוא אינו חי' מספיק ורחוק מאוד דהא
כבר מה בנה ואם יש לה רק הקוים הזאת שיחי אחו הנביא בלא
אדרבא לריכין למחר לרוץ אליו ולריכה להגיד לבעלה כדי שימחר להכין
האחוות לרוץ עד איש האלקים להחיות את בנם ומש שייך בזה אל
הפתח פה וכו' וכן מ"ש הרדיק שם אינו מספיק אלא ודאי משום זה
כיל דמרים נעשה כנס הוא סכנה לפרסמו ואדרבא לריכין להעלימו משום
איש בעולם מטעם כיל כדי שלא יתעבד ויפרעוהו חזי פ"כ בהכרח
העלימה גם מבעלה מרים נעשה הדבר כזו. (ובמנחה זלולס [בחרך ד'
אמשטרדם] ובמטרות הרגישו קלח מפין זה):

נר. בזוה"ק פ' אמור (דף י' ע"ב) ר"א כו' יתיב בקסמרו דבי
חמוי וכו' אדככי אעבר חד בר נש פגים מעיני וכו'
אמר פגום הוא ולא מסימנא וכו' ת"ח קוב"ס אמר כל איש אשר בו
מוס לא יקרב דהא קדושה דלעילא לא שריא באחר פגים וכו' (וכן עוד שם)
ואי תימא הא קוב"ס לא שארי אלא באחר חבירא במאנא חבירא דכתיב
ואת דכא ושפל רוח האי אחר שלים הוא וכו' אבל לא כתיב זאת עוד
ושבור וחרום ושרוע אלא זאת דכא ושפל רוח וכו' עכ"ל. ולא זכיתי כלל
להבין וגבולתי משתומם לכאורה דהא איך יתכן לומר על כמס לדיקים
וקדושים בכל הדורות שהיו בעלי מומין בפנייהם או ברגליהם [במומין
שם פסולים לגבי כסונק] לומר חזי עליוי דלא שרייא פלייכו קדושה
דלעילא ודלית בכו מסימנא חלילס (ואי משום שהכנים נפסלו בכך
אלא רק גזכ"כ הוא דבעל מוס לא יקרב לעבוד עבודה המזבח וכמו כל
החוקים שם בדיני עבודה בביסמיק ואיך נילף משם) וכלא נחחיל בראשונה
מאבותינו הקדושים מי לנו גדול מילחמא אבינו עולם המימס שאין חיל
דדאי לו לרוב קדושתו וכו' סומא וחכסין פנינו מראות ואז בלו סברות
מאחו ליעקב אבינו פ"י הסכינה ששרתה עליו (ואיך נאמר חזי דבכיותו
מאור פניו לא שריא וכו' כיל) וכן ביעקב אבינו שהי' טלע על יריכו
עד שניכר מומו לכל שזיירו הפלשחים הרשעים את תמונתו פסח כשרדחיל
ופירש"י (בשמואל ב' ה') עכ"כ הפורים והפסחים בתמונת יעקב' וכן
בכמס חנאים ואמוראים כמו שאמרו בחגיגה (דף ה' ע"ב) בטרבא מרבנן
דכו' מאור פניו דאל רבי לקבל אפי' ולקבל ברכה מאחו וגם דאמר
רבי איבו השחא מנעתן מכאי ברכחא אם לא הייתי סולך אליו פייש
ומה אהני לי הברכה מהפגי נכור אם חזי אין הקדושה שורס על הפגך
וכן ברב יוסף שהי' כגי נכור כדאמרי' בקידושין (דף ל"א ע"א) ובבבין
דף

* [וימוכח במג"א סי' נ"ג ס"ק ח' פיי"ש].

(דף פ"ז פ"א) שאמר ושמח דפסור מן המנוח לסיוחו סומא ואפסיר
 פשאן ולמיד גדול שאינו מלס ועושה וכו' ואם כרל לשמחה מס זו פושט
 גם בטעותו המטה בעודו סומא אם לא שריא פלוי קדושה חזי, וכן ברב
 ששה שטי' כפי נסור כדאמרי' בצרכות (דף נ"ח פ"א) ופיין פסחים
 (דף קמ"ז פ"ב) מיד אגדהא כי ר' יוסף וכו' ר' ששה שטי' סומין. וכן
 כר' ורל שטי' קורין לו קפינא חרץ שטי' כדאמרי' בצ"מ (פ"ה פ"א)
 ובכמה דוכחי ומדחי קורין לו כן ש"מ שטי' ניכר המוס בשוקו שטי' כמו
 שאר חוגר וכו' מוס בניכר. וכן ר' יוחנן שטי' פספסוי מכסין אה
 פיט כדאמרינן בצ"ק (דף ק"ז פ"א) ופי"י ש"ס חפניה (דף ט' פ"א)
 וברשי שם בדיה דלי פינ"י וכו' מוס בכנים כדאמרי' בצבורות (דף
 פ"ג פ"א) ר' דוסא חומר שגזינן שוכבים פי"י רשי שם וכן בירושלמי
 תגינה (פ"א ב"י ח') דריביל הוי מלפטר על חד מתלמידוי דלא יכול
 למטחו מפני' שטי' סומא בלי מפניו ואינו ראוי לחלוטס וכו' כיון דהוא
 בעל מוס לא שדרס פלוי הקדושה ואינו ראוי ממילא למיטוי רב ודיון בישראל
 ולמה לאמפר פי"י. וכן בירושלמי פאה (פ"ה ב"י ח') כר' הושיעא רבס
 דרבי' דכרי' הוי סומא פי"ש ולמה לקח לאיש פטוס כרל ללמוד להיות
 רב לבט. וכן עוד שם כרלבי' שקירבו לסומא וישב פלמו למסס ממנו
 פי"ש. וכן כהגס וכהגס בכמה חנאים ואמוראים. וכטודע בנחוס איש גם
 א' בחפניה (דף כ"א פ"א) שטי' סומא בשחי פיניו גידס משחי ידיו
 קיפס משחי רגליו וכו' ופי"י סאסדרין (דף ק"ח פ"ב). וגם פיין ש"ס גימין
 (דף ס"ה פ"ב) דהכוא סמיא דכאו מכרי' עלי' כרקיפא דלדיק גמור הוא
 ומאן דפבד' לי נייחא נפשא זכי לפלמא דאחי פי"ש ולכאורס הוי יכולין
 לחלק בין אם בא לו אחיכ וכונה סאסיק חולי רק למי שגולד במוס. אמנס
 לפיד האור החמה שם (בפי אמור) שכי חיל ר' ינחק אמר בגין דאיסו
 פטוס וגר הפנין כי ספסם באדם מורס קלקול שקלקלס כנפס מזמן קדמון
 ונחגלגלס וסכרס פטוי פנחס צו וטלד ומומו פטוי ואם טלד צו מחדש
 ואינו מקמטחו וכו' צפרס צפניו יורס על פון חדש צנף זס כדמוכח
 בפי אחרי מוח פכליה ואיכ' יל גבי נחוס איש גם זו כיון שבא לו אחיכ
 מס שפסק על פלמו מרוב חסידותו בשביל שסחרשל לחח להפני חומי
 כדאמרי' שם בחפניה ובככי יל (לסיד האוסיח) דלא מיירי סאסיק כרל
 וכן ברב יוסף שנפשה אחיכ כפי נסור פי' שטי' יושב צביח אפל מי
 יוס וליס להביא לפטוי חבני ש"ס וססחכל צסס ונפסס כפי נסור כייט
 שפסס מפלמו פי' רוב פרישתו וחסידתו כמי' צפי מקור חיים (סוף
 פי שלח) ופיין בסס"ד (פרך רב יוסף) וכן הביא שם שכן פסס גם רב
 חפי. ובדי האוסיח יחיישב קלח צוס. כיון דהס פשו בפלמס מרוב פרישתס
 איכ' איט סימן לפוטחיס חזי גם כנפשה המוס אחיכ (לפיד האור
 החמה סכו) וגם יחיישב צוס מי' צפסר מילין דחסידותא דר' יוסף ור'
 ששה פיטו בפלמס מפני שלא יכלו לפסוד בפלמס לקיים מילי דרב שלא
 לססחכל

לכחול כלל לנרדן כלל ועיי' ברין קידושין סס סמניא בן בשם אגדתא (ולפיל
 בבאט בשם ס' מקרא וסיד באופן אחר) פנים לרע פתוח ונסחמו
 כח. וגם יל מפני שפע בפלמס אין זה סימן לפגם ופתיחות נפסם
 חי. וכן כי מקום לחרץ בזה ביחוק אצט כנל וכן ציעקב אצט שכדו
 פינוי מחוקן בסוף ימיו ולא ראה את בט וברצ ואפסיר לא נסחלקה
 מעט שניס (רק בפח שכחיל לגלות את כקן בדחיל ופירשיו) אי
 ב' האור החמה כנל דאס אין טלד צו איט מורס על פגם ננפשו
 (אך כלא כי האוסיה שם בצלמו דאס הוא בפניו גם שנפשה אחי
 יורה על פון חדש חי כנל) וגם מה נאמר ומה נדבר לשאר רבתינו
 ומליט גם מכפוסקים ראשונים כמו הראב"ד וסריי פגי נהור וכנס
 בדחיל כנל ומי יודע אס לא היו טלדים כך בצומן או שלא ראו אורות
 מימיס ומי כגיד זאה שנפשו אחי בפלי עומין. ומליט בירושלמי חשנית
 (פיר כל' אי) וירושלמי מגילה (פיר כל' חי) דרי נפחלי כיו אלבעותיו
 מקומס וס' (כנראה שם) מחולדס דנראה שחא מכמומין הפוסלי' בככנים
 כדאמרי' בזכורות (דף מ"ט ע"א) כשיו ארכבותיו מורכבות למעלה מן
 ספרק (וכיוט מסוף אלבעותיו) אפילו חחקן וספרדן גי' פסול. ועוד
 וס' השיקר כלא לפיר האוסיה דגם שנפשה כמס אחי הוא מורס
 על חמא כנל ואיך נאמר כח חי על אבותיו ורבתינו הקדושים וסבורים
 אשר מעולם זייט וגם לרבות מאבותיו הקי מחלמדי כבעש"ט הקי זייט
 וסדיקים כבאים אחריסם זייט שיו בפלי עומין ויט מהם רק בסוף
 ימיסם מיט לפי כנל גם זה מורס פגם ועון וסיחן לחשוב כח חי
 פליסם אפי' באפס קנח פ"כ דברי האוסיק מרפסין איגרא לפסיד ומליט
 ליישנן. וס' ראיתי בש' שפז על בסקרמס (בן מאס שנס) ככגיס
 ששכניס שורס על ידי כככיס דוקא כשאין חטא ומס פוסלין בידיו
 וכי וכי שם ואל השאלוטי מבפלי עומין ממעי חמן כי אוחן כשמות סן
 גלגלי כשמות וחמאו ופגמו כנשמחן כש"י ככר בפולס כסוד
 סן כל אלה יפעל אל פממים ושלג פס גכר וכיו ככר בפוס'ו
 כסוד כגלגל פכ"ל ככגס"ס שם ועדיין קשה וזייט כל מה שסכשיתי לפיל
 מפ שמליטו הקדושים אשר בארץ זייט שיו בפלי עומין וסודאי כיס
 כשמחן ממקום קדוש וגבוה וכלוך. וס"פ ככייט.

ודגה פחס מלאתי באור כחיים (פ' שמות) פכ"כ ויפן משס ויאמר ככיא
 מדי כרמכיס (פ"ז מכל' יסוסיח) שאין ככיא שורס אלא על חכס
 גדול וכי שלם כגופו וכי ופי' טפן משס רכיו לפני כש"י אחרי כי הוא
 ככר פס ואיט שלם כגופו וככפל מוס יחשב ואיך יחנכא פכחדיס. אמנס
 לכאורס יפלא מיט קשיא כאיך כי באמח ככיא פס כמס כלו אך יל
 זכ באמח כשוכח כש"י ופחס לך ואנכי אחי פס פיר וגוי ולא יכ"י עוד
 ככר פס ולא יכ"י עוד ככפל מוס. וזייט. [ועיי' לקמן כחלק זכ אוח כייט]:
 ג' ומה שכחבו לפיל שנחוס איט גם זו (מרוכ חסידחו) קנס איט
 שיתקטפו ידיו ויסמו פינוי כשכיל אוחו פני שמח וכסי
 שחמרו

שאלתו בשים דילן בחפנית (כ"א פ"א) שם שפ"א ב"י מהלך בדרך וכו' עמו
מש"א ג' חמורים של מאכל ומשח"ה וכו' בא פני א' ושמד לו בדרך וא"ל
רבי פרנסי אמרתי לו הסתן עד שאפרק מן החמור לא הספקתי לפרוק
מן החמור עד שילאש נשמחו בלכתי ונפלתי על פניו ואמרתי פניי שלא
חבו על פניו וידי וכו' ובאמת יש להשתומם כי מה זה חפ"א
הלך על זה ומה הרל למיפ"ד זולת למיפרק מן החמור מאכל ומשח"ה
ש"י נרור שם (ובל"ל לא ב"י נושא בחיקו כ"י מ"י דאכילת ומשק"ה).
ושפ"ר אמר לו הסתן שאפרק מן החמור (מאכל ומשח"ה וא"ן לך) וא"ס
ב"י לביני יל"אש נשמחו הוא מה ב"י חייב אולם כמה פ"מ נר"אש כן
בפניו ר"י דברי בירושלמי (בפרט במש"ה) מדויק יותר בליש"י וכן
זה הוא לדברי בירושלמי (שקלים פ"ה ב"י ד') מובן ומפורץ כי שם
מצאנו במש"ה זו ד"ל הפני מוכה שחין זכ"ה עמי ממה ד"ה גבך (ש"ה)
לו נדק"ה לאכול ממה ד"ה גבך ב"י ממה שמולך דורן על חמורו) וא"ל
(נח"ס ח"ש ג"ס זו) מיוחד חזר (כשאחזור מדרב"י. א"ן לך לאכול) חזר
ואשכחתי מ"ה וכו' אמר לקובל"י פני"ה דחמיך ולא יסבון לך יסתמין
ידי וכו' כ"ל בירושלמי פ"ה מפורץ כפשוטו מה שחשב כפון קשה על
פ"מו (במה שחרץ פ"י על פ"מו מש"ה קשה כ"ה) בשב"ל שאמר ש"ה
לו כשיחזור מדרב"י מבית חמו חזר זמן רב וב"י לביני יש זמן שימות
כפני המוכה שחין זה ברעב כאשר אשכחתי מ"ה אח"כ בחזרו חזר
כפשוטו. וכן ליינתי שם בבגרות בירושלמי:

אך יש לעורר לכאורה בזה מד' בירושלמי (סוף פ"ה ב"י
ח') ד"י ור"ל שכלכו למרחץ כבד"ה ופגע ב"ן פני א' בק"ה ש"ה
פ"מו וא"ל אחר שנחזור מן המרחץ נכ"ה פ"ה וכשאחזור מן המרחץ מלאכו
מה ואמרנו כואל ולא זכ"ה בחייו נפ"ל ב"י במו"ה וכשאחפסקו פ"מו
לקוברו מלאו כ"ס של דינרין חלו פ"ו חתה בגדיו ואמרנו ב"י ד"ר א"ב
בואו ונחזיק פ"ה לרמ"ן פ"י ולכ"ה קשה כ"ה ב"י זה כפ"ן במש"ה
דנח"ס ח"ש ג"ס זו (שנזכר ג"כ שם בירושלמי סוף פ"ה ב"ה ב"ה פ"מו)
שאמר המחינו עד שנפרק מן החמור (לפ"ד בצ"ל. ולפ"ד בירושלמי
שקלים כ"ל ש"ל כשאחזור מדרב"י) וב"י לביני מה אותו הפני ופ"י ק"ס
ח"ש במו"ה חמור כל כך וכו' כ"י ג"כ אמרו לו ר"י ור"ל שימתן עד
שישיבו מן המרחץ כבד"ה (חזר זמן רב) וב"י לביני כשאחזור מלאכו מה
וכל"ה ג"ס בזה למ"ה לא שבו על הח"ה כי אולי מה הפני מפני שלא נח"ה
לו נדק"ה מ"ד בכליכתן חזר למרחץ. וא"ן לומר דכ"ה החילוק פ"ה מש"ה
שנחזר ב"ה מלאו א"ל פ"ה כ"ס של דינרין וא"ל מ"ה למ"ה למ"ה ש"ה
ב"י נ"ך זה להחיות נפ"ו ולא ב"י רש"י לימול מן ה"ה כ"ן דפסקין
כ"י ד"ה לו וא"ו ר"ה להפרנס ד"ן חקקן לו פ"י ש"ס ב"ה (כ"ה)
פ"ה ובקושי"ה ו"ד (כ"ה ר"ה פ"ה י'). ד"ה דפ"ה כ"י אח"ל (ב"ה)
ד"ה כ"ה פ"ה. ומוב"ה ב"י פ"ה מ"ה פ"ה ו"ה יס"ה ל"ה) כ"ו מ"י ש"ה
לפ"ה